

Előfizetési feltételek:

Éves ár . . . 6 ft. —
Fél éves . . . 3 ft. —
Háromhónapos . . . 1 ft. 50 kr.

Külföldi levelet csupán a kiadó hivatalánál B.-Gyarmaton.

A lap asztalra téve a napvilágra való kiadását a kiadó vállalkozásának tekintendő.

NÓGRÁDI LAPOK

és HONTI HIRADÓ

politikai, társadalmi s közgazdasági hetilap.

Hirdetések díja:

Öt soros hirdetés . . . 5 ft.
Hírlap minden napjánál . . . 30 kr.
Nyitóléve hirdetés . . . 20 kr.

Hirdetéstől kezdve a kiadó. Hirdetés és előfizetés költségeit a kiadó viseli.

Külföldi levelet csupán a kiadó hivatalánál B.-Gyarmaton.

Nógrádmegyei közgazdasági ülése.

(Jan. 11-én)

(Hírnévtárak: Beniczky Gyula először, Pongrácz Károly először, Topcscher (Jyász) ez évben először)

Gr. György Ábrahám főispán előlétele, mint a közgazdasági bizottság elnöke pont 10 órakor elfoglaltván elnöki széket, az ülést következő szavakkal kezdte meg:

"T. Bizottság! Mielőtt az ülést megnyitnánk nyilvánvalóan, nem mulasztatom el, hogy mindnyájuknak boldog új évet ne kívánjak; midőn ezt teszem, azon reményemnek adok kifejezést, hogy a t. bizottság, valamint a múlt évben sokszor áldozattal járó kötelességet egész odaadással teljesít, bűles és higgadt tanácsával a közügyek támogatásában semmit sem mulasztott; úgy ez új évben sem fog tapasztalt buzgalommal munkálkodni, sőt a haza s a közügyek iránti szeretetből lelkesedést merítve, a bizottságra várakozó fontos teendők megoldásában, azok végrehajtásában részt vesz.

Gr. Forgách Antal. "T. bizottság! Azt hiszem, hogy a bizottsági tag urak egy nézetben vannak velem s érzelmeiket tolmácsolom akkor, ha főispán ur önelöltségének ószinte boldog új évi kívánságát a bizottság részéről viszonzom. Meg vagyok győződve, hogy a főispán ur által tett kívánságok teljesülnek, mert bűles vezérlete, melyben a tapintatosság az egyszerűséggel párosult, a bizottság buzgalma jótekonnyal fogja visszahatni. (Zajos éljen)

Az ülést első tárgyat az alispáni jelentés képezte, több önálló s a közgazdasági bizottság határozata folytán elintézett ügyről, melynek a növelési engedélyk, sorbadi szolgálat alóli felmentési ügyek.

A postai szabályrendelet az érdekeltekkel közöndelelileg közölni fogja. A jelentés tudomásul véteték.

Komjáthy János főjegyző előadja Miskei Ferenc felfolyamodását Marsóh Ödön löszszállítását segédszolgabíró ellen, ki a panaszán az adóvégrehajtást az 1875. XVI. t. cz. határozatai ellen nem a jog és méltányosság határain belül fogantatotta. A panasz nevezett szolgabíróval külföldi határozatokat. Ezen esetről Gr. Forgách Antal igen helyesen indokolt indítványára határozta meg, hogy ezen határozat mellett az eladó által költött megváltatva, a panaszoltnak meghallgatása, illetve jelentésével kerüljenek a bizottsági ülésre elő, hogy ez érdemileg rögtön elhatározzon.

Pongrácz Károly árvászeki elnök felel be az árvászeki elnök által visszavonatot. De, ugymond, ha nem vonatott volna vissza a vizsgálat, ha annak halasztása veszélyessé válnék, a kiküldött fegyelmi bíróság tagjai által megjelölt lehetett volna; hason oszoknál pedig főispán jogait, melyszóint az 1870. XLII. t. cz. 53 §-ának e. pontjánál a vizsgálat alatt lévő tisztviselőket a vizsgálat tartamára hivatalukról felfüggesztéhi, felejteti nem fogja. Ezen orlény felzólalásra a bizottság részéről határozatot, hogy a kiküldött fegyelmi bíróság a fegyelmi vizsgálat haladéktalanul kezdje meg; — s a vizsgálat eredményéről a tiszti ügyosztáson, hogy az véleményes jelentését a vád, vagy felmentése nézve a legközelebbi közgazdasági ülésen megtehesse.

Pajor István, mint az árvászeki törvény szerinti tagja, ez ügyben leendő ügyési eljárás alól magát felmentetni kéri, s magát Zádubán Ádám tiszteletbeli főjegyző által helyettesíteni kéri. Indokolt kérelmének helyadott.

Fajnor Sándor és több vadkerti választó folyamodványa a vadkerti orvosi választás megemléstése tárgyában, mint illetéketlen elutasított.

A m. k. közp. közl. minisztérium rendelkezése, melyszóint Verőce község mellett egy török leendő kisajátítása céljából a

tárgyalások megtörténhessenek, az alispán az 1868. 65-ik kisajátítási t. cz. értelmében bizottságot küldött ki. Mi a igazgatási bizottság által tudomásul vétetvén, ezen bizottsághoz szakértőül Topcscher György választott meg.

Felolvastattott a megyei bírónak megvizsgálásra kiküldött bizottság, nevezetesen Madách Károly, Hanzsly László, Sréter Alfréd, Melichor Ferenc és Grumlich Géza jelentése. E jelentés szerint a fűek és székényi birtokok javítás és bővítés (sajnos!) igényelnek, — s a b. gyarmati állami birtok mellett széles fakapu, mely közvetlenül az asztalos műhely mellett van, beépítendőnek javallott. Az előbbi birtokok javítása és bővítése kiállításba hozzatott. A lakapu beépítésére több vélemény merült fel. Reményfy József tüzrendőri szempontból tiltakozott a kapu beépítése ellen; Sréter Alfréd bizottsági nézetéből engedvén, a kapu kisebb csinalását véleményezte. Melichor Ferenc, miután két megajót tüntetett fel, s ekép tüzrendőri szempontból elegendő arra, hogy tűz esetén a kifizár gátolva nem lehet: közbiztonsági szempontból bizottsági véleményéhez ragaszkodik. Gr. Forgách Antal öszefoglalván a véleményeket, a kapukerítés eldöntése céljából szakértőket vél küldeni, kik egyszerűsöd arra is utasítandók, hogy a kapu kijavítására nézve a költségvetés legközelebbi terjeszték be. Előnk ur ez utóbbi s a többség által elfogadott véleményét végzetéskép kimondja, — s a kapu biztonsági megvizsgálására. Topcscher György küldi ki, a tüzrendőri Köry Tivadart, a b. gyarmati tűzoltó egyet főparancsnokát keresi meg.

Az államépítés jelentését Komjáthy Anselm főjegyző olvasta fel.

Pokorny Gusztáv és Plachy József szolgabíró kiküldetlek, s a közszabvány és vasfűtő társulat igazgatói megkeresteti rendeltettek, miszerint együttes tanácskozás által alapítsák meg ama intézkedést, melyszóint Salgó-tarján mellett a vasúti halozat keresztül vezető gyalog utak használatára személybiztonság tekintetéből betiltitnak legyenek, s orról legközelebbi jelentést tegyenek. A jelentés többi része érdektelenségéről fogva említés nem érdemel.

Reményfy József a jelentéssel nincs megelégedve, mivel a közgazdasági törvény 37, 38 és 41 §-ainak követelményei azerint a malmok őszereirása, lejtűmése s a gőzkazánok megvizsgálásáról abban említés nem tétetik. Tekintve, hogy a vizáradások miatt a malmok lejtűmése nem eszökölhetett, ezen interpelláció aziszóit felszólalása határozatatt, hogy amennyiben a feutebb előadott intézkedések megtehetők, annyiban azokról a jövő ülésen a jelentés elváratik.

Ezzel kapcsolatban Komjáthy Anselm tudomására hozza a bizottságok, miszerint az ipolyi malmok közül 7-nek lovágatása felett még 1874-ben intézkedett egy közgyűlés, melynek határozatát e tekintetben a közl. minisztérium is jóváhagyta, s most ama határozat végrehajtásra várakozik. Tekintve azonban, hogy ezzel sok magán érdek van összekötve, s Hont megye bason határozata nélkül sem a folyó rendes folyásán, sem annak lefektő szabályozásán edöl nem lesz érhető; ez úgy ad acta tétetik.

Pongrácz Károly árvászeki elnök (távollevő) jelentését Balogh Gyula aljegyző olvasta fel. Deprecatának elég hosszú, jelentésnek elég rövid volt. A meritorialis kérdések ismét ki voltak hagyva s jelentésből s inkább a tehetetlen becsületesség recriminációjához, mint a fellépett kérdések tisztázásához szöklottak. Elmondottot ugyanis, hogy mikor lépett az árvászek az adriai biztosító társulattal szerződésbe, de hogy mennyit kell fizetni évente a biztosítást, mennyi a fizetési hátralék stb? orról sőt sincs. Előterjesztetik az, hogy milyen a pénz, különösen a letéti pénzek kezelése; de hogy megfelel e az a megyei statútumoknak? arról említés sincs téve. Szóval a jelentés igen szűkköd s az érdemi dolgok kihagyva abban. Naiv, de mégis sokat mondó rész a jelentésnek e kifejezések: "a biztosítás közvetítését a községnek nem engedte meg az árvászek"; továbbá: "Az

előnk a biztosítási pénzeket maga kezeli, mert — ugymond különösen tiszta kezek szöklötnek ily — kezelésre", vagy mikor a pénkezelésről szól, mintegy meglepetve ezt jegyzi meg: "pénzkezelés nem fordult elő"; mintha bizony ez már divat lett volna az árvászeknél; s több ily gyarlóság.

A jelentésből érdemileg csak azt tudjuk, hogy 1876-ban 5461 ft. jött be az árvák vagyonságnak biztosítására, mi az előbbi bejött összegekkel együtt tesz 6851 ft.

E jelentésre a közgazdasági bizottság azt határozta, hogy az árvászeki elnök utasítatik a megyei szabályrendeletek pontos megtartására, s hogy a biztosító társulattal kötött szerződés általa a legközelebbi ülésten terjesztessék fel.

Ebeczy Emil tanfelügyelő úr — a szécsényköváci közl. iskola számadásait terjesztte elő, melyre határozati javaslat, miután azokat helyeseknek találta, hogy Stanis M. iskolaszéki elnök a további felelősség alól felmentessék. 70 ft. a tiszta pénmaradvány.

Reményfy Józsefnak ama javaslata fogadtatott el, melyszóint együttes eljárás végett az iskolai számadások az illető községekkel a szolgabíróhoz, onnan a számadatok megvizsgálása végett a megyei számvénységhez, onnan az alispánhoz, ki a számadás érdemleges megbírálása végett a tanügyi szakszolgálatot összehívja, — küldendők. (Hosszú közvetlenség, de ezt célszöklőben intézni nem lehet.)

Szicovszky János öszes községi iskolák számadásainak benyújtására záros határidőt vél megapapittatni. Ezen határidő a szösznapok tekintetbe vételével — október havá határozatott akkép, hogy a megvizsgált számadásokról, már az október havi közg. ülésen a tanfelügyelő jelentését beterjesztessék.

Ezek után a tanfelügyelő úr vaszorgalmossal öszeköltött jelentését olvasta fel, mely megyei tanügyeket kellő világlatba helyezte.

Reményfy van, hogy a munkás tanfelügyelő úr, amily szorgalommal öszegyűjté azon statisztikai adatokat, melyekből tanügyünk helyzetére vonhat következtetést, — épp azon buzgalommal és eréllyel fogja a felfedett hiányok pótlását sürgetni.

E kimerítő jelentés a bizottság jó hangulatával találkozott s kinyomtatni határozatott.

(Röviden mi is közzé teendjük, helyszöke miatt azonban csak jövőre.)

Sréter Alfréd a szandai iskola ügyében kérdést intéz a tanfelügyelőhöz, hogy bir e arról tudomással, miszerint annak tanítói megpénzökök? A tanfelügyelő jelenti, hogy eme iskola először községi volt, de miután az előbbi tanfelügyelő annak ellátásáról megelégedeték, felekezeti akakult. Azonban ezen minőségben magát fenn nem tarthatá, tehát államsegéllyel folyamodott, mi azon okból, mert felekezeti iskolává lett, a minisztériumtól megtagadtatott. Igéri azonban a tanfelügyelő úr, hogy ezen iskola be rendezése iránt lépéseket fog tenni, s mint már eddig is a 9 közs. iskola számára 3032 ft. államsegélyt eszökölt, hiszi, hogy ez iskola részére is megtalálja a mentő forrásokat.

Végül előadja a szélyi körjegyző jelentését, melyben az foglaltatik, hogy a szélyi szorgalmi kert idegen célokra fordítatik. Ez iránt a kellő lépéseket megtette, a szolgabírószó után a község képviselőit kiballagattatta. A vallomásokból kiderült, hogy e kert 2 évig parlagon hevert, 6 évig Perkinó Antal plébános által használtatott, 2 évig hasznabéreltetett, s 2 évig a község által kezeltetett. A tanfelügyelő határozati javaslatra, hogy a jogtalan bírlálónak a hasznabéreltet megvétessék, — s a bejött pénz a szorgalmi kert beültessék és körülkértesessék.

Reményfy József hivatkozva a megyei szabályzatokra, — indítványba hozta, hogy a szorgalmi kertek feletti ügyelet a szolgabírára bizándó, kik ellenőrzéskép, vajon rendeltetéskép használtatnak e azok, vagy nem? E kérdésekben első folyamodásilag a szolgabírásg itélend.

A postaügyről bason állapot jeleztetett, mint az előbbi ülésen, azzal a közöndelelileg, hogy nagyobb biztonság okáért a szállítás nagyobb fedezet mellett történik mint előzőtt. Kendeitileg intézkedés történt azerint, hogy a küldöcsök betenkit legálább kétszer jelenjenek meg az állomásoknál, nehogy a küldemények beletik heverjenek a postállomásokon. — Az utak melyek a folyoson eszököl által megromlaltattak. — a postai közlekedésnek az utóbbi időben sokat ártottak. A távirádók sávarok nem fordultak elő. E jelentés tudomásul vétetett.

Grammich Géza adófelügyelő jelenti, hogy 1876. jan. 1-től november haváig 763,409 ft. 54 k. kr. egyenesadó szödetett be megyénkben; december havában: 131, 560 ft. 74 k. kr. 17, 610 ft. 69 krral kevesebb, mint az 1875-ik év december havában. Adóbátrálék 481,025 ft. Ezen két kedvezőtlen tényből azt meríti, hogy a közgazdasági közgék (Harvich és Szerény szöklők kivételével) nem jártak el elég eréllyel az adók végrehajtásánál, mi végből — a többi 4 járási szöklőhöz, úgy a községi előjárókhoz egy leiratot javasol intézteni, melyben e közgék komolyan intésnek ebbeli kötelességük teljesítésére, különben az adó az ö kötelességükre más közgék által fog behajtatni. —

Az adófelügyelő által eszöszekert leirat némi változással elfogadtatott.

Főispán ur ömélőssége ezekre következőket jegyez meg: "T. bizottság! — Az adók behajtására nézve szöklőség a közgéknek szöklőbb intézkedésekhez nyulni, mert birtos forrásból állhatott, hogy meggyék azon törvényhatóságokhoz tartozik, mely adójával nagy mennyiségben hitramarad. Az adófelügyelő úr loyális magatartásával az adót a jog és méltányosság határain belül sürgeti ugyan, de félt, hogy ily restanttiák mellett állása tarthatatlan marad, mert a kormány, látván azt, hogy meggyék írta kötelességét nem teljesíti, kénytelen a maga közgék által a bátráktól becsodolni, mi azt hiszem, meggyéknek sem díszére, — sem az ismeretlen közgék kevésbé loyális eljárása által olyjére nem válland."

Reményfy J. "Megvallom őszintén, nem érem, miért kellene leiratokat épen szöklőknak küldeni, birtosán tudva azt, hogy azoknak halmozott teendőik mellett elég phizikai idejük nincs az adó behajtására. Ezen leirat által ellentétbe jönne a vármegye örmagyal, mert a multi évi körgyűlésen, belváta azt, hogy a sokasodott adók behajtására a jelenleg fennálló 6 szolgabírásg nem elegendő, több szolgabírói állás rendezéséhez végett folyamodott a megye a miniszterhez, s most ezen leirattal az adóbátrálék fennállást nem a közgék kevés számszámát s tulterhellettségnek, hanem azok hanyagának akarja tulajdonítani. A leiratot csak módosítva fogadják el."

Huszár István hangot ad annak hogy több szolgabírói állás rendezését a minisztériumtól újól sürgetni kell. — Felirat határozatott.

Gröszberger Armin előadja elengedtetett, Várhalmi N. panaszát javára intéztetett el. Majtbényi Péter felebbezés elvetített, úgy szönte Lóvy Ignác lösonai áskkereset: a f. pénzai dézsmaváltsági kötelezettségek részletítés ügyében a főispán úr igéri lépéseket tenni a minisztériummal.

Gr. Czébrán László. "T. bizottság! A vadászati és foggyvertartási adók — mint tudjuk, elég szöklőrt hajtának be ugyan, de arról, hogy a drágán szöztelt vadászati jog senki által ne eszösbítmessék, s hogy jogtalan orrvadászatok ne történjenek, gondoskodva nincs, kéri a bizottságot, hogy e tekinteten intézkedjék."

Sréter Alfréd a vadászati joggyéknek a községi bíróságnál leendő előzetesét ajánlja, hogy ekép a községi bíróság a vadászati joggyék bírákat ismerré, — az orrvadászok felett jobban felgyűlthessem.

Reményfy József ezen eljárás ellenzi, mert ez által a "szöklőskedések" nagyobb tér engedtetik. Reményfy József ezen kifejezésben Sréter Alfréd személyes

sértést lát, az ellen felel. (Mi így tudjuk, hogy csak az indítványt támadta meg R. J. nem pedig Sreter Alfred urat, azért személyes sértésről itt szó nem lehet.)

Határozatolt, hogy az előjárók leirat által figyelemztetnek a vadászati törvényben a vadászati joggal bírók részére biztosított jogok felügyeletére, — a hogy a vadászati jogok a községi előjáróságoknál bemutatandók.

Dr. Melichor Ferenc kir. ügyész jelentése szerint a rablótársaság, december havában 306-ra szaporodott, mert Pestről 50 fegyveres tetteit át. A börtönök állapotáról a kiküldött bizottság adott jelentést, mit fentebb érintettünk. A dolgozó fegyveresek december havi keresménye 2-6 frt. 54 kr. A fegyveresek egészségi állapota jó, csak egy halálos történet. — Hat hónapnál hosszabb időtartamra csak 4 fegyveres van elítélve. E kimerítő jelentés tudomásul vétetett.

Dr. Baintner Ferenc főorvos jelentése szerint uralgó betegség a hurut és vérhony. Lőrinczben vizsnyban halt el. Péteyben 15 gyuszú körül 7 levagatott. Cséczen Gelb Sámuel 4 lóra takonyosság miatt kiírtatott. Surkonok kutyavesztés miatt kiírtatott. Kedvező jelentés tudomásul vétetett.

A február havi ülés 6-kára határozott.

A 4 óráig tartó ülést pont 2 órákor osztályt fel hívnap ur, kit az egész bizottság az ülés végén dörög eljénal megistelt.

Egy lecke a történelemből. Oroszország százitis évtől ezeltől bajnoka volt az elégtelen leánykelekek, — miként ma, a török szilvák akar lenni; felkésztetést készreteretével indokolta, formálított kívánságait a legtisztább önzetelenség jellegzet. Mint Sándor császár most, akkoron Katalin császárné ünnepélyesen kijelenté, hogy ő nem öhajj egyebet, mint az általános bűke garantált biztosítva látni. Azon reményét fejezte ki, miszerint nemcsak vállaltat a gondviselés áldása fogja követni, hogy az emberiség elvégre kipihenése magát hosszas szenvedés után, — hozzáteret: csak az irigység és rossz akarat válódhatja őt, mint ha a lengyel föld után esengene. En — úgy mond — Lengyelországban jogot soha nem formálott, sőt annak területi épségét minden más hatalom megtámadása ellen véde és megőrizni fogom. O a lengyel elégtelenséket csupán az emberiség érdekében gyamolítja, és szívének nincs más öhajtsa, mint ki érdemelni Európa tisztelét, és azon öntudat, hogy egy sziszlett nemzet szerencsét megállapította, de meg e szép szavak, és biztosítások nyilvánosan hirdetteknek, titokban máj el van határozva Lengyelország felosztása, és egy nemzet temetése fölött habortbalanul fognak az egyezkedések. Nem sokára az orosz seregek megszállják Lengyelországot azon szép ürügy alatt, hogy az elégtelenségek adott engedélynek folytán támadható zavargásoknak eleje vétenek, mert, mint a hivatalos nyilatkozásban olvasható: „a császárné anyai szíve mely fájdalom nélkül nem nézhetné, hogy e szerzetű országban szükség nélkül csak egy csepp vér is öntessék. De azért Lengyelország jelentékeny része az orosz birtokba van csatolva. — A lengyelek tiltakoztak az orosz követ azt felelte: bizonyára a császárné saját érdekét, Lengyelország jólétének mindig alárendelt, — de a bevezetés már bevezetett volt, melyet metaphisicail indokokkal eltörölni többé nem lehet. Videant a török szilvák, aztán akik következnek. j. h.

Pusztai-Szántó. 1877. január 6.

Tekintetes szerkesztő úr! A „Nógrádi Lapok“ ez év első számában foglalt cikkem oly kihagyások, és hozzátevésekkel közöltetett, mely annak békés, és baráti bizalmában tartott szellemét nagy részben kivetkőzteti, sőt egy helyen éles megáldással élelti.

A mi a kihagyásokat illeti, megvallom nem értem, miért ne találhatom volna különösnek orvos cínálás alkalmából az embereknek nagy részben bírázatok szerinti csoportosítását, mintba ez „Ad maiorem Dei gloriam“ történetek, — mert körülbelül így fejezték ki magukat.

Ha Demossy Otto urat, és azokat, kik támogatják, kormánypártiak nevezem, azt mint igen természetesen tettem, egyeztérően minden sértési szándék nélkül; mert ellenségeknek nevezem lehetetlen volt.

Az ellenséget pedig, bármiként nyilvánuljon, azért nem karóvázoltam, — mert önmagam is annak egy árszalatát képezvén, önmagam iránti önpontlást egy kicsit felleségezők találnak; ha pedig szerk. úr jegyzetének precíz személyekre alkalmazási célzásokkal nem tartom; azzal nem mondom, hogy a jegyzetet magamra veszem, mert igen nehéz volna engemet csak gyarmatnak is azzal, hogy valami személyes

elony uán jártam; — azonkívül tudom képzelm, hogy kitért alatta. (?) — Ha azonban a kormánypárti közelemben van ellenségek, az nekem mint ellenkezőnek semmi esetre sem baj, sem nem tartozik hozzáim az ellenében a faldéri szerepét játszani, különösen ha drágábbis vagyok, minthogy ne tudnám hogy: „Peccator Illiacus inter muros et extra“.

Szerk. úr jegyzete által válasszalat vont oly részek között, melyekre egész általánosságban vonatkozóan különösen egyet sem cseleztam. Szerk. úr pedig jelt maga számára ellenfelet, és az én számomra is. Maglehet hogy azt szerk. úr egyedül a lap jk, vagy rosszul félfogott érdekekben tette, — meg lehet, hogy partvonalomból; — de, hogy én nekem, bármik okból, más felőljön ki ellenfelet; az ellen órással kell élnem. Mert én nem kívánok ellent, sőt ha volna személyes ellenségesem ezen végzettség időben, abban is csak a közös haza barátságát látom, ki a csatában éppen annyit számít mint önmagam, és ha nem is barátom, de szövetségem és így értelemben csak az önző árulás vonhatna válasszalat közöttünk.

Ha említett cikkemben cseleztam arra, hogy a kormánypárt a központban belfolyása öregbítésre hozott törvényeket itt a megyében dogmáknak tekintik, melyek ellen bármily roszak legyenek is, a felszólalási és roszalási jogot tagadják; — az azt hiszem igaz, és csak az nem tudja, ki tudni nem akarja.

Mind az cikkem összefüggésében gyöngödben volt érintve, mint itt abból kiszakítva feltűnik; — de midőn véleményem az szabadsága védelmében ezeket ismételnem kell; remélem, hogy meggyetársaim, ismerve egy felekezeti mint politikai meggyözdősékek körül történelmes és rajongástól ment meggyözdősémet, felközlálásomat nem az ellentétek és ellenkező áramlatok élesztésére, de azoknak a közös érdekében ki egyenlítésére irányozottak fogják tekinteni.

Végre a közönséghez intézett új évi üdvözlétemben ezen szó „felhívás“ köziratomban nem foglaltatik, és nincs is értelme, ha csak az olvasó által az utána következő felhíváshoz inkább hasonló Oroszi Miklós úr cikkére vonatkozóan nem tekintetik, mivel pedig ezen cikkben a „Nógrádi Lapok“ jövőndő működési köre és programja olyjírnyában jelöltetik ki, melylyen én határozottan ellenkezem, — azt magamév nem tehetem.

Oroszi Miklós úr második cikké első hasábjának utolsó kikezdése a megyei lapokat a politikából kizárja, utalván a központi lapok tanulmányozására, azután pedig elszámálva nézete szerint, teendőt, így halmazzattal terheli, a melyek felének is megjelölni bármely megyei lapot képtelenné tartok.

Ily formán voltak már szerkesztő ezen lapok; de azt hiszem, hogy ha a független politika és központi hatalomelméleti vélemény nyilvánítását nem érdekeltetik jobban mint ezeltől a megyei közönséget, bárhá meg nem szűnnek volna.

Oroszi úr cikkének utolsó előtti kikezdésében, ha meg sem nevezte, de egy néplapot akar, a melyre én egy megyei lapot egyáltalában lehetetlennek tartok; mivel egy néplap ökellekének terjedt olvasó köré folytán olvasó. Ágát tartom léte életszükségének; a milyennekkel többféle árszalatban kínálkozik a központ.

Ha egy megye egy ily lapot bármiként szubvencionálna, eből soha sem lenne más, mint „in usum Delphini“ szerkesztett pártlap. Ilyen lapok száma több mint elég a központban, és én ki a meddig a megyében a pártok által fenntartott lapok léteztek, azokat különbség nélkül tartottam (a nélkül, hogy segélyeztem volna) a megye által direkt vagy indirekt szubventió mált párt lapnak, mely léteében hordan a igazságtalanság belyegét, nem csak hogy határozottan ellene leunek; de azt nem is tartanám.

En a törvényeket úgy tekintem, mint Oroszi úr kétségkívül a szőlő fajtákat, a melyekről írni ígér; azt hiszem t. i. hogy mindegyik magán viseli eredete jellegét, és ezt viselniük kell, mert különben kár volna rólok írni, ha a szánkamenka vagy kövidinka ép oly jó volna Újvidéken, mint nálunk, Korponán, vagy Kubinban; hol kétségkívül ugyan csak puskaváltókat adna medvékre, még más helyütt a képviselőkké helyezett bialomnak fő korcsolása.

A törvényeknek nem szabad egyedül a központ jellegét viselni, de kell, hogy beleszólásuk legyen a megyéknek is, mert ha ez nem történik, meg lehet nem fognak medvét lóni, de minden esetre azon nem kevésbé kártékony állapot, melyet bálnak nevezek.

A törvény a nagyszabású úgy bel, mint külpolitika ostrapa és sarkköve, mely ha bukik, vagy pátérdeknek szolgál; — mondhatjuk a költővel, hogy „Róma ledől s rabigába görnyed.“

A megye lapjának hasábjai nyitottak legyenek minden véleménynek, és ily értelemben létellük közkecsűk tekintessék, azon ténnyel, melyben a haza tiai talál oznak, midőn joguk és szabadságukkal vállvetve felekezeti és politikai válllása küllönbűség nélkül vődik; magán véleményben talán szétágaznak, de egyik a haza szeretetében. Nem egyedül a meghozott törvények iskolájának tekintetben én, hanem a hozandók tanácstermének, hol a megye bizottmánya és közönsége által a valódi közvélemény készítettik, mely az országgyűlésen később törvényő alakul.

Ehez hasonlóan már mondott előttem indítványozó úr, cikké első részében, de ellentmondásban látom azt a második rész először idézett kikezdésével — én pedig ezt mint fölévett, tisztán, szabatosan, és minden kétfelén felől emelkedő világosságban kívánom kitűntetni és a lapnak a megye által partolással ezen conditio sinequa nonul feltételesen, hogy ne pusztá szó, de tett által bizonyított tény legyen a szabadság elvűség leőbb kívánalma.

Nem vonom én kétségbe az asztali szőlő fajokról tartandó értekezlet jogosultságát, azt hiszem, hogy o tárgyrul még az elépelt sok kézikönyvek és kalendáriumok daczára a legtöbb meg foglaltára vár, — még kevesebbet hiszem, hogy politikai ellenségek és edes szőlő egymással meg ne férhessen, magam is foglalkozván o tárggyal.

Midtán azonban nem mindenben értünk egy egyet, a megyei lapnak mikénti rendezését egy küllön indítványom tárggyá teendom, ha utolsó soraim ebben akadályt nem emelnek.

Mert én írói jogaimat védelmezem, ki saját nevével jegyzi cikkeiket, és azok megcsinítása ellen óvat tesz, egyezersmind önmagának mint Szerk. úr szorgalmas munkatársának érdemeire bivatkozva kéri hogy ezen cikk egyszerre, minden változás, és értelem zavaró sajtóhiba nélkül közöltessek, különben kénytelenítettnek elapok közönségétől az akadályozó körülmények megszüntetést bűcsöt vonni, — bocsanatol kérvén a közönségtől, ha némelykor bár jóakaratul utasítottam.

Végére pedig mint magam ezen cikk folytán használtam, és mi a pesti nemzeti kaszinó gyűlésein nagy szócsonyink indítványá folytán szokás, ezimoztók o lapok hasábjain egymást a legcélszerűbb módon „úr“ vagy „uram.“ *)

Luka Gusztáv.

A bányák zsarolói. Kis Zelleről írják, hogy a kis zöllei közénbánya oly siralmas helyzetben van, hogy még a nem műértőnek is szíve fáj, ha azt meglekinti. A közén abból minden rendszer nélkül szedetett, a rájás nem a bányászati szabályokhoz képest, hanem pillanyatni haszon fokozása céljából történt, s most, midőn a földszinthez közlebb eső kőzet kiseredett, mindon gondviselés nélkül víz által eláraszt vaxszútnet, holott ha az illető bányakezelő a nemzet gazdasági elvekkel nem törődik is, az országbírói értekezlet által is érvényben fen tartott otrákr bányatörvény 170 §-át kötele lenne szemelőtt tartani, melyszerint „a bánya munkában tartásánál megkívánatik hogy az a szabályokhoz képest folytonosan üzletben tartassék“. Csaladjuk, hogy a bányahatóság még eddig nem intézkedett. Hová jut megyei közén banya iparunk az ily kezelés és a bányahatóság részéről ily molytoba gondozás mellett?

Disraeli-e, vagy Luka Gusztáv ur?

A világhírű Disraeli egyik parlamenti szónoklatában legközelebb úgy nyilatkozott, hogy a közegészségügy nemcsak fontosabbnak tekintendő, mint bármely elvi kérdés, mely a pártokat elválasztja; hanem kiválóbbnak mindazon kérdéseknél, melyek a partikülönbséget nagyszerűségükkel fogva koronként elszakíták simítani.

E szellemű angol diplomata jól találja, hogy kincséhez, melyet az ember ökö képvisel, nincs fogható a világban, hogy a földi jólét legbatalmasabb tényezője az egészség.

*) Uralt! A „N. L.“ addig, míg megyei kaszinó nem alakul, a tulajomó többéghen levő szabolcs elvő párt küllönje. Ezt a programot jelente a fado után, annak alett többéár kifejezést a szerkesztőpolitikai meggyözdösben. Megengedi uram, ha a lekerzett cikkeket e szellemben revilláltuk nem volnánk tisztában. Mi annak daczára egy szilárd jellemű ellenséget olyanakk tartunk, mint a levgőt, hogy nagy nyomást gyakorol nyam, de ezen nyomást az elűd részek miatt nem érezzük. Mert ne tartanók tehát annak meggyözdőséget tiszteltben, ha annak villámja a bonaszereket fellegből hullnak alá az olyan intézmények öcsé-dintésére? Ép azért, évezteletünk alágyezése mellé, tét értendünk az ellenkezi véleménynek is, kivált ha oly egyéntől származik, kinak nemcsak írói neve, de jellege is elég biztósítottat nyújt.

Szerk.

A „Nógrádi Lapok“ 1876. évi utolsó számában december 21-ik lelettel P-Szántó-ról Luka Gusztáv ur azt mondja, hogy:

„A mult gyűlés t. i. a nógrádmegyeli közgyűlés — kiváló tárgya volt az orvos-cinálás, vagyis a megye kétlábú tollatlan lényei testének kihasonlírtása, 18 egyén részére, kik saját hasznukért pénzbeli subventiót és az által, meg lehet jobbnaknak, ügyesebbeknek és tanultabbnak a concurrentiából kizárását, maguk részére pedig monopoliumot nyernek? Kétségkívül az egyéni szabadságnak kénszerítő rendezvények által bővebb fejlesztésre és a korlátozott alattvalói és felvilágosításra, mely arról sincs tisztában, hogy kiálalt expedíálása magát a jobb és szebb életbe?“

Luka Gusztáv ur emó nyilatkozata, — de másként nem is lehet, — a körörvosi állomások fellállítást szűkségű hygienicus intézkedések nem ösmerésén alapszik.

Pedig számban hanyatló hazánk minden fának kötelessége ösmerul az egészségű követelményeit.

Tudnunk kell, hogy belbiztonság és rend azon tényezők, melyek nélkül az állam és társadalom magát fel nem tarthatja.

E ténykörmény igazságot jelzik ama jól rendezett államok, melyek a törvény iránt tisztelettel s a közegészségügy iránt oly szép és magasatos érdekliséggel bírnak.

E körülménynek tulajdonítható ama statisztikai kimutatás által constálit volt hogy Európában a fajszaporodása, és az élettartam minden államok között az angol nemzetnél a legnagyobb, valamint hogy a halálozási számszány nálunk a legkisebb.

De nincs nép a continensen, mely oly jól ösmernd — mint az angol, mik az egészségű legfőbb követelményei? A legegyszerűbb kézműves, a külvarosban, a farmer a mezőn a tudat és meggyözdősé legbatalzóttabb kifejezésével sorolja fel ilyenek gyantát a tiszta levegőt, a tiszta szellős lakásokat, a tiszta vizet, a csatornázást, a műveléssel ezekhez al még neblányat, t. i. a himlő öltést, a tápszeret tisztaságát, a szegényűgy rendezését a célszerű kórházak építését, minderek beszerzését „sanitary works“ nak nevezi; ezek művelet végrehajtását sürgöti és ellenőrizi.

A legszakavatottabb hygienista sem képes egy ellenőrizni az egészségűy kelteit, mint az angol; de megis van jutalmazva azért, mert tovább él, s népe szaporodása oly mérrő, hogy száz év alatt már meg négyezzerelte magát. Ugyanis Angolország népessége 1760-ban csak 6 millió volt s ma már a 20 milliót is felül haladja, annak daczára, hogy Ir és Skótyorogot mint egy 13 millió, Észak amerikát 5-6, Kelet indiát 1 millió népességgel már olláltta az egészségűgy iránti meleg érdekellet. Aegnek tulajdonítható az, hogy még Angliában a halálozási számszány Oesterlen szerint 1000 lakos körül! csak 17 egyén, Franciaországban 22, Poroszországban 28, Würtenbergben 29, Ausztriában 33, Magyarországban pedig 35 egyén; ennek tulajdonítható tovább az is, hogy még Angliában Tarr adatai nyomán — a közép élet tartam 45 év, Franciaországban 37., év Ausztriában 27., Magyarországban pedig csak 28., év.

Es ezen, mind nemzetiségi mind nemzet gazdasági, mind pedig társadalmi szempontból nagyszerű eredmény legfőbb tényezői azon orvosok voltak, kik az Angliában előbb jelentkezett nagy mérrő halálozásnak és betegültségeknek okbeli viszonyait tanulmányozták, s annak eltávolítás iránt esetről esetre javallatokat tettek.

Hála a kornak s a kormány nemes-intentiójának, ma már mi a is bírnok olyközegészségűgyi törvényt, melynek alapján, — ha az annak keretében foglalt kötelezéseknek lelkiismeretesen megfelelnék, — egy évtized alatt hazánk jelenleg közegészségűg sajálandó helyzete is járulni fog.

Ezen üdvös törvény parancsának értelmében rendelle ö Nógrádmegye a Luka Gusztáv úr által nehezmenyolt körörvosok megválasztását; s örömmel jelezbelem, miszerint meggyénkben a körörvosi választás a mult hó folyamában mind a 28 körben megjejtetett.

Ezen intézmény valóban nagy hordereű, melynek alapján, a bizalom által megválasztott körörvosokra kedves kötelezések várnak, nevezetesen tudományuk és fáradságtalan szorgalmuk által meggyénkben hazánk előnyére — azon eredményt kell ki vívniok:

hogy az élettartam meg hosszabbítás- sék, hogy a betegülés és halálozási számszány csökkentessék, és végre, hogy a faj szaporítsassék.

E cél elérésének szempontjából kell, hogy a körörvosi a hygieniának rég kiérdemelt helye elfoglalását elősegítsék s hogy azt jól a viszonyaink követelményeibe képest szigorúan alkalmazassák.

Feladata ez ok miatt — nosak az lo-
gyen, hogy az éretlen gyümölcs eldobásá-
val, földszint szövetek hajszálával, bur-
nót-takaró ólom-papír keretével, nyugt-
lan másolt — má már szokásból is kimut-
— edények vadászásával foglalkoznak,
mint az eddig házában szokás volt; de
hogy minden lakás, minden társaság, min-
den ital, minden ipar stb. stb. az egészsé-
ges elvnek megfelelő legyen; a közegés-
ség törvény a közegészség követelményei-
nek megfelelő minden intézkedéseket meg-
tegyen, főleg:

1. A nép mozgalmát jelző születési,
beteglépi és halálzási statisztikai adatok
gyűjtését eszközölje; mert csakis cunck
birtokában lehetünk képesek — közegés-
ségügyi szempontból — a mult és jelen vi-
szonyait határánál párhuzamosra vonni.

2. Egyszerűsített minőségének megismer-
ése céljából lebecsült megfigyeléseket te-
gyen.

3. A statisztikai adatok alapján nagyobb
halálozást felmutatót közegészségben talaj ta-
nulmányozást vigyen véghez.

4. Milyen az egészségi törvények
országunk, helyes működésének főfelte-
tele a nép művelődése, meggyőződése, egészsé-
gi intézkedések szükségessége hasznosítá-
ga felől, — mely esetleg minden, amelyet
azonban semmiesem képes kipróbálni, — mi-
dön a közegészség többeszer megfigyelje, min-
den alkalommal tanítsa a népet, s igyeke-
zék felvilágosítani.

5. Esetleg a járványos betegségek meg-
előzése s megelőzésére tegyen meg min-
den kísérletet.

6. Adjon véleményét a felől, hogy minő
javítások volna az egészségügyi közegés-
ség érdekében s mik lennének annak mó-
dozatai?

7. A tájékoztató tanulmánya folytán,
megállapítani, minden, a közegészségét il-
lő körülményekről ellenőrizni, a főorvosnak
jelentéseket tenni, a rendőri s törvényes
orvos vizsgálatokat és boncolásokat, vala-
mint a himlő oltást véghez vinni, a halott-
képeket, s a bábákat tanítani, s ellenőrizni
tartozik a kört, hogy a közegészség vo-
natkozzon tanulmányokat és tapasztalat-
kat szerzők, gyakrabban tartozik be-
utazni.

Midőn közegészségünk jóléte, fájunk
szaporodása és az élet tartam előnyére a
kórosvi hivatalra onnyi sok kötelességet
rö, kérem az általam igen tisztelt Luká
Gusztáv urat, miszerint legyen kegyes
megengedi azt, hogy a társadalomban a kó-
rosvi is ember érékel bíjjon.

Dr. Plichta Soma.

A losonczyi ref. egyház küldöttsége gróf Gyürky Ábrahám úr ő méltó- ságánál.

A losonczyi ref. egyház a mult 1876. évi
december hó 26-án tartott közgyűlésében
lelkészedéstől áthatott egyetértéssel gr. Gyürky
Ábrahám úr ő méltóságát, megyénk eze-
retelt főispánját választotta főgondnoknak.
E választás tudat adásával, illetőleg a vá-
lasztási jegyzőkönyvnek ő méltóságának le-
endő átnyújtását az egyház közgyűlése
egy küldöttséget bízott meg.

E küldöttség folyó hó 7-én utazott Kie-
teremre megbízatásában eljárni.

A tizenkét tagú küldöttség szónoka Szi-
gyárdi Sámuel szintén a fennebb említett
napon választott helybeli gondnok úr a kö-
vetkező szavak kíséretében nyújtotta át gróf
Gyürky Ábrahám úr ő méltóságának a vá-
lasztási jegyzőkönyvet:

„Mélyen tisztelt Gróf s Méltóságos Fő-
ispán úr!

A losonczyi ref. anyaegyház választó köz-
gyűlése határozata által vagyunk kiküldi-
tve a megbízva Méltóságos Grófnak ezen jegy-
zőkönyv átadása mellett először is kijö-
lenteni, miszerint egyházunk közgyűlésén
egyházunknak teljes számmal jelen volt kö-
zönsége Méltóságos grófot nagy lelkedése-
s, közakarattal, egyhangúlag egyházunk fő-
gondnokának megválasztotta.

A midőn egyházunk közönsége Méltó-
ságos Grófnak e szíri egyhangúlag egy-
házunk főgondnokává lett megválasztásával
egy részről Méltóságod dicsőült ősei iránti
háláértet akarta nyilvánítani, kik egyhá-
zuoknak mindig buzgó pártfogói voltak;
egy más részről egyházunk közönsége Méltó-
ságodat ezen megválasztás által megiz-
teln kívánta, azon teljes meggyőződéssel,
hogy Méltóságod dicsőült őseinek példáját kö-
vetve, valamint már eddig is a haza kö-
nyeiben tanúsított ernyedetlen közreműkö-
dése által, a megyei közügyeknek pedig
példás, tapasztalt, részrehajlatlan vezetője
s igazság szeretője által a közérteletet,
közszereket meggyert; úgy meg vagyunk
arról győződve, hogy Méltóságod hasznosít-
gázuhan ügyeinek is buzgó vezetője s egy-
házunknak buzgó pártfogója leendő.

Egyházunk közönsége nevében tehát
mely tiszteltől kérjük Méltóságodat, hogy

mindnyájunk közönsége, egyházunk tel-
virágzására, egyházunk főgondnokaságát ke-
gyesen elfogadni s így egyházunkat nagy-
becsű pártfogásába vonni Méltóságodnak.

I szavakra ő méltósága, nemcsak az-
visszatérőződő megfigyeléssel nyilatko-
zatja ki, hogy e nem várt, de jólének igen
jól eső megfigyeléssel elfogadja. Visszár-
pül nemcsak az ősi lakban történt szü-
letésére, ott töltött jatazi gyermekkorára s
ez időkhöz költi kedves emlékeire s vég-
telentül jól esik szívének itt részvétel az
megfigyelésében, mely reá nézve e napot
élte legnagyobb napjai közé emelte. Biztosítja
a kiküldöttséget, hogy bár oly kitűnő elő-
adó, ki mind polgári, mind egyházi köte-
lességeit oly példamutatóan töltötte be, éri
eroje gyengeségét; de a legbiztosabb
kitalálható jó akarat részéről nem fog há-
nyozni, hogy ő hivatala kötelességeinek li-
ven megfeleljen.

Ő méltóságának ezen eszmékörben
mozgó megindító szavai után Illés Lajos
losonczyi ref. lelkész őr tartott beszédet, mely-
ben kimutatta a keresztény vallás társad-
almi s világtényező voltát, hogy a valódi
haladás csak az isteni alapon létesíthető;
mert a keresztény haladás nem lehet más,
mint nemünknek feléle, isten felé mozgása,
kimutatta, hogy az ősi egyház a sz. írás
gránitfalán áll. Magasztos emlékezet-
tel utal a reformátusok az emberiség ja-
vára, termelt údvás hátsáira, megértini, hogy
alkotmányunknak s magyar ref. egyházunk-
nak minden időben közbe, egyenlő sorra volt
s ref. egyházunknak szép, szabad önkör-
mányzatában öröklött a nemzeti kormányzat
és szabadság dicső elveit. Halál ad isten-
nek, hogy a református elveivel való hűsé-
g, ragaszkodás a protestans öntudatát
a fák — s utódokba mind a maig fenn-
tartotta, s nemcsak örömben dobog fel azve
hogy ő méltóságát e téren üdvözölni szeren-
csés. Ezek után utal a losonczyi ref. egyház
hivatására s ajánlja azt ő méltóságának, mint
egyértelmű megválasztott főgondnoknak
keresztényi szeretete, buzgó részvételé,
hűség gondjaiba. „Idást két istentől ő
méltóságára s családjára. Esdökölve kéri
istent, hogy ő méltóságát családja, egyhá-
zu, megyénk, hazánk örömeire, javára,
bűntetésére, sokáig tartas meg a boldo-
gul éltesse.

E korokd szíri elmondott beszéd
után ő méltósága, meghatottsággal jelző
szavakban különösen kiemeli, hogy az ist-
teni gondviselés működését azon helyzetben
is van alkalma tapasztalni, melybe őt az
jutatta; s szerényes őreketben kinyilatko-
ztatja, hogy a polgári életben nyert több
rendbeli kitüntetések őt előbb érték, mint
azokra érdemeket szerzett volna; ilyenek
tekint az őt saját egyháza részéről most
ért kitüntetés is; de valamint ő igyeke-
zete amozokat joggal mérdemelhetni, úgy
nem mulasztand el semmi alkalmat sem
arra nézve, hogy emez arra öntözzön, hogy
ne méltatlannal nyerte legyen el az.

Most Szgyárdi Sámuel úr a küldöt-
tség tagjait egyenként bemutatván, a kü-
ldöttség tagjai ő méltóságának szíves, magya-
ros, vendégszeretében voltak szerencsések
részvételni. Az ebéd alatt Szgyárdi Sámuel
úr ő méltóságát mint a losonczyi református
egyház főgondnokát elítelte, tiszt. Illés La-
jos úr a grófnak, mint a ház vendégnyaként
s kedves gyermekökért, mint a család egy-
ház s haza reményéért írtott pobarat.

Ebéd után derült a feszleten társalgás
fűszere az együttöltő örömeit.

a - m.

Levelések.

Ipolyás január 1-én.

Mindenekelőtt bevett szokás szerint
boldog újévet kíván honti levelezője egy
t. szerkesztő urnak, mint az őn által anyai
oroly, ügybuzgalom és tapintattal szerkesz-
tett Nőgrádi Lapnak, melyet részéről leg-
alább „híradji” minőségben szolgálni ez-
tál is kész vagyok. Sajnos, hogy honti kö-
közönségünk eddigéig a „honti híradj”
címet enuk megfelelő pártolásával magá-
rá nem tette!.

Ez időben híreink kiválólag különféle

gyűlés ok tartására szorítkoznak, melyek-
nek legközelebb multban ugyancsak bőve-
ben valának.

Először is a lefolyt év végnapjaiban a
megyei kaszinó társulat tartotta
ővi közgyűlést, mely megelégedéssel vette
tudomásul a kaszinó virágzó állapotát. A
pénztár maradványa a 200 forint haladja,
ezen fűlül 300 forint — egy saját háztelre
azánt, — tartaléktőkére adott. Van pedig
jelenleg 236 tagja, és külföld közel 500 kö-
teből álló könyvtára, melynek számára egy
külön olvasó-szoba fog elszerezni felszerel-
teln. A lefolyt évben két érdekes tagja,
Vaskovics Mihály és Bolgár István elhunyt
felett a társulat részvétet kifejezte. A tiszt-
viselőség eljenzések közt a jövő vagyis a
folyó évre ismét megválasztották.

Kaszinó közgyűlésüket követte a me-
gyei főispán mint elnök vezérlete alatt meg-
tartott társasági puztári rendkívüli
gyűlés, melynek egyetlen tárgyat a házbor-
y feladott volt vagy és szép ház megve-
tele képezte. Többen ellenétek est, — va-
lástóléleg a szűkebb dividendá esheté-
sége miatt, fedve miként tán nincs az
országban társulat, mely ne ürekednék min-
denek előtt háza: szerencs, saját helyisége-
vel rendelkezni. A többség végre elfogadta
a társi választmány abbéli meztét, hogy az
elárverezendő ház vételére 10,000 forint ere-
jeig becsakozni az igazgatóság biztatának
meg.

Ezt követő napon f. hó 4-én a megyei
közigazgatási bizottság tartotta
ülését, melyen a választott tagok teljes szá-
ban jelletek meg. Ez alkalommal esett fő-
lig hivatalos tudomásokra. hogy megyénk
tanfelügyelése annak szűltte, ifjúsága da-
czára már is nagyobb eszt nevet kivívt
országgyűlési képviselő Flachy Bertal-
an lett kinevezve, kit ezennel is szíve-
lyesen üdvözölni méltuk, tőle remélve, vá-
va hanyatlának indult tanügyünk jobbra
fordulását. (A tanügyi törvény rövid idejé-
nek meghozatala óta, ő már negyedik tan-
felügyelő.)

Majd ismét — f. hó 5-én egy rendki-
vüli kaszinó közgyűlésre gyűle-
keztek, melynek egyetlen kitűzött tárgya
volt: a még 1869-ik évben alakult Szon-
di egyetli választmány jelenléte folytán
hozzadott határozat, a tervezett Szondi-em-
léknek hol és mily alakosai felállításá-
iránt. Végre is ezáltal, figyelemmel Drégl-
vár urnák, az esztorgami ersek ő eminen-
tiája ugyelők ajánlatára: az emlé, a hős
balála színelvén Dréglvár ormán, kápol-
na alakban felállítatni határozottak, s az
egész ügy kivitelével a megye főispánja B.
Majthényi László, mint a Szondi-emlék
indítványozója elnöklete alatti három tagú
választási bizottság tagja.

Vége megyei közgyűlésünk is tar-
tott volna f. hó 7-én rendkívüli közgyűlést,
hogyha az ügybuzgó tagok(!) elégséges szá-
ban megjelennek. De így az — mely esetleg
sajnos és szomorú: az egyet felállításá-
felett is fog nyilatkozni, — febrár hó 11-re
lett elnapolva.

Ennyi gyűléses — ülése után szinte
már jól fogja esni egy kis változatosság
egy eszmében mint testben; mire legközelebb
van némi kiállítások, a mennyire tudomá-
sunk szerint a „Nőgrádi Lapok” utolsó szá-
mában megnevezett „Ipolyási művészet Ne-
tóra” a honvéd tisztek vagyontalan öze-
gyei és árúinak javára már t. hó 13-ára
ezini előadást rendez, csak hogy nem a „N.
l.”-ban jelzett darabokból, hanem többek
kiválatára országos kedvességű népszínmű
„Falu roszsá” fog még egy ízben adni,
— melynek mikénti sikeréről nem kesen-
dünk tudósítani kedves szomszédainkat és a
nem kevésbé jeles vagy szép vetélytársai-
kat!...

r. l.

Fülek, 1877. január 10-én.

Hírek.

T. Szerkesztő úr! A megyében legkö-
zelebb megjejtett kórosvosok választására,
s általában a kórosvos intézményre vonatko-
zó legutóbbi lapjában közölt nézetei s fej-
tegetései, a jog, — igazság és méltányos-
ság nevében csakis vízhangzatot.

Eltekintve azonban attól, hogy orvos-
tudorok ellenében sebezés is lettek meg-
választva, az 1876. XIV. t. cz. 143. §-ának
orvosudorok részére lett előny biztosítása
daczára, — eltekintve azon fondorlatos ves-
tegetésektől és meatesztéses kortes fogások-
tól, — orvos tudoroknak adván ki magukat,
melyekkel a valódi szakképzett orvosudor
köt bättebe szorításával záros állásaika-
biztosították, „kost was kost;” nem
mellőzhetem az igazság és közérdek tekint-
etéből, hogy a füleki kórosvos választá-
sára vonatkozólag a kör sereimét s méltó
felszólalást meg ne emlísem.

Tekintettel arra, hogy a füleki or-
vosi kor 22 közegének és szétszórt puztái-
nak népessége a 12 ezeret meghaladja.

Tekintettel arra, hogy az orvos törvény-
szeki vizsgálatok kivált a „füleki járásban,”
hova a közsen telepek, a megyében legna-
gyobb ipar vállalat, a salgó-tarjani vasúv-
mítő gyár tartoznak, hol is a balesetek és
szerencsétlenségek oly gyakoriak, hogy en-
ny nagy járás az orvosi kizárólagosan
igénybe.

Minderek daczára épen Füleken Dr. Ká-
rolyi Gyula, három évtől „Rókus kórházi
másod orvos” ellenében, — ki csupán a kó-
rosvos állomás a pályázott, jelenlegi járási
orvos Neumann Henrik sebezés, — választó-
tónak azon nyilvánosan tett ígéretere, hogy
megválasztása esetén a megyei járási or-
vosi állomástól azonnal lemond, mennyiben
ezen együttes állomás betöltése ellen saját
pártja is már a választásnál élénken tiltá-
kozott, — mennyiben Dr. Károlyi pályáza-
tát óvást tetele mellett, hivatkozással a fen-
tebbi t. cikkre, — vissza vonta, minék

azonban hely nem adatott, s egyelőre sem
vételelt.

Azde most, megválasztása után ha
csalóterre fogadott lemondásáról halgat
kérlek, — mert ez esetben a két helyről
három hantának egyikeiről is le kellene mon-
dania.

Hogy képmes Nőgrád megye majd nem
legnagyobb járásának és egyezménye egy-
ke legnevesebb és legkiterjedtebb orvosi
körének megfelelő? Irt a nem szakértők
is könnyen megítélhetik; de különben s
választások revidálására hivatali köziga-
tási bizottsági tagok állják meg, — mert
csak a legközelebb esetli hozam fel, —
mely épen megválasztása után történt. —
Harmára orvos-törvényeségi bizottságra kel-
tetven meauie, — ez 2 — hogy ne mond-
jam 3 napot igényel, — már most ily hu-
zasos társulat alatt hova fordulnak eszt-
esetében a kórház tartatni szándékok?
— eltekintve, hogy most istennek hála nem
mi epidémia, sem az 1873. szomorú cala-
strola nincs.

Ha a kórosvos intézmény bőveben al-
kalmaztatik, kell, hogy a kórosvos folyo-
nosan körében tartózkodván, ott minden
időben fellátásban legyen, mert ha a kó-
rosvos által kizárólt orvos-fizetési terhet
viseli, — megkivábatja jogosan, hogy ki-
zárólagosan legyen kórosvos is, nem pedig
hogy a kórosvos megyei járásban leendő
a kórosvos kórosvos járásban lévő elfog-
lalt, — körében csak akkor jelenik meg,
midőn fizetésének felvételi ideje közél.

Vége épen a füleki járásnak 30 évig
faradtatlannal működött közelmérés és be-
csillában részvétel orvosiak, Dr. Oláh
Sándor megyei fő orvosiak, kire szan-
vedő emberiség ezen jelenleg Árva járásban
álva emlékezik, — de a megye is köte-
demeit hálásan öröklítette meg, ez érdem-
beni véleményét szíri azora idézem: — A
„Fülek járási és Fülek kórosvos-
vosi állomások együttes lelki-
ismeretes betöltése egy orvos-
nak phisicai lehetetlenség, két
orvosnak is elég működést és
fáradtságot ad.”

Hogy pedig majdnem kizárólagosan
őhajtsa az egész kör ezen orvosi állomások
elkülönítését a közérdek tekintetéből, azt
eléggé igazolandjaki tolyamodványokkal!

Csak aztán az óhajtott siker el me-
maradjon.

R. . . t.

Az új (1876: XXVII) választóörvény ja-
nuár 1-én lépett életbe. — Eme törvénynek
a régi választóörvényről nevezetes eltérő inté-
kedései, hogy a papok, katonák és 24
éves korú nők is bírnak választó és szan-
vedő választóképeséggel, a hogy az órák
nemcsak a törvényes helyen, de azonki-
váltó órákhoz illetékes hatóságoknál,
felvehetők a lejáratián következő kőnapon

Adakozások. A török sebesültek jává-
ra kibocsátott Bozó Gábor és Lenc Antal
ügyvédjelölt urak által kezelt gyűjtő íven
a már kimutatott E9 forint 50 krt folytató-
lag adakozók: Kohn Henrik 20 krt, Németh
Gyula 1 fnt, Ticsenszky Aladár 1 fnt,
Domók Gyula 1 fnt, Ticsenszky Árpád 1 fnt,
Benedek Soma 1 fnt, Dr. Lőry Sándor 1 fnt,
Felsenberg Paulinka k. a. 1 fnt, Kohn Ar-
má 1 fnt, Melher Ferencz 1 fnt, Menyey I.
1 fnt, Simonyi Kálmán 2 fnt, Begyili Sámuel
72 fnt. A kolozsvári mezei m.
számára megszerzendő „Petőfy” mellszob-
rára a gyűjtéssel városunkban Veres Ernő
nr lett megbízva. Az eddigi gyűjtés er-
edménye a következő: Veres Ernő 1 fnt, Hor-
vath Dáni 20 krt, Bozó Gábor 20 krt, Sztar-
nyovszky Géza 20 krt, Sámuel: 1 fnt 60 krt.

A b-gyarmati órák, tisztító egyet
részére Milován János 2 fnt, Streisinger Lipót
2 fnt, Streisinger Jakab 2 fnt, adományoztak.

Gr. Gyürky Ábrahám főispán úr f.
hó 11-én fényes ebédet adott, melyen a
közig biztosság tagjai, a hadsereg rém-
elő D'Elscaur Albert, azeredcs, Prideczky
Lajos törvényeségi elnök és a törvényeségi
bírák vettek részt. A főispánnak Imády
Károly mondott éves toasztot.

Madach Károlyné öngyógya e hó
18-án érkezik B-Gyarmatra, hol a tisztóbb
bevéteztől maradván. 18. és 19. évi fog-
nak a belkildött nyereség tárgyat res-
dertetni, egy ezeléremeghitt nőbírtományyal.

A sorjázták a társulatokat megjelöl-
leg fog megtartatni. A tárgyat azonban az
estélyen nem fognak kizsztatni, mivel az
sok időt vessz igénybe; hanem a nyert
sok e lapok jan. 18-án megjelenő száma-
ban fognak közöltetni a febr. 3-ig ki-

válthatók, a megmaradtak pedig febr. 4-én d. u. 3 órákor árverés útján fogják eladni a megyeháza nagytérében. Tegnap a losonci tűzoltó bál zajlott le; a b.-gyarmati tűzoltó egyesület is képviselve volt e bálon, — elvárja tehát, hogy a losonciak is reprezentáltak jának magukat B.-Gyarmaton f. hó 20-án.

A váci jótékony négyeset bálja január 20-án lesz a lövölde helyiségében. A táncvigalom élén Benkár Dénesné mint egyleti elnök, Császár Tömörty Clarissé mint egyleti alelnök és Dr. Freysinger Lajos, mint egyik titkár állnak — A tiszta jövődel az egyesület tőkéjéhez csatolattik.

A b.-gyarmati tűzoltóegyesület rendez évi közgyűlését e hó 28-án fogja tartani, melynek legfőbb tárgyát a tisztújítás fogja

képezni. Halljuk, hogy a tisztok számát redukálni fogják, mit csak helyeselni lehet.

A losonci hadkiegészítő katonai parancsnokság pályázati hirdetménye. Az 1896 évi hadjárat alkalmával megvesztegtet nőradszgyebeli katonák özvegyei és árvái részére Koppel Leopold által tett alapítvány megüdvülve, arra a pályázat eszenel megnyitattik. Pályázó köteles folyamodványát vagyoni állapotáról tanuskodó bizonyítvány, családi közegyi esetleg esketési bizonyítvány melléklettel felszerelve f. év január 29-ig az alispáni hivatalhoz be- küldeni.

Modern váma-zedés. Az ipolyági vendégfogadó bérlelője a beszállított vendégek ko-

csajaitól nem átal 1 kr. helypénzt szedni, a még ahos méreg drágán árulja löre borát és rozsa élkeit. Az ilyen vendéglős megerdeme- lené, hogy a vendégek kikerüljék. (Hokül- detett)

Halálozás. Hamar Pál kir. és minis- teri tanácsos, közalapítványi ügyigazgató f. hó 11-én temetett el munkás életének, melyet a közügyeknek szentelt fel, 69 ik éves korában. — Kacsian László, nórádi szögabírói irnok e hó 8-án 23 éves ko- rában temetett el Rétságban.

Hibajavítás. A „N. L.” jan. 7-ik szá- mában a vezércikkben következő hiba cau- szolt be: „Az 1871: XVIII t. cz.” stb; e helyett olvasandó: „A törvényhatósági 1870: XLII t. cz.

Megjelent: Lovászszentúti oktatás a né- metnyelv öntanulására. Írta és kiadja Kö- der Adolf, 24 és 26-ik füzet. Az egész mű 6 frt. Megrendelhető minden hazai könyv- rusról vagy a szerzőnél Szombathelyen E. díszesen kiállított folyóirat az eléggé is- mert Toéssaiot-Langenacheldt tanmódosított alapul és a német nyelv alapos meg- tanulását a legrovidebb idő alatt biztosítja

Szerkesztői üzenet.

B.-Gyarmat Több egyházi tagunk. Csak jövőre adhatjuk, a felesleges szövegek hiányával B.- Gyarmat B. Z. Gyarmat. Novellákkal töl vagyunk Árasztva.

Feladás szerkesztő: **Horváth Danó.**

H I R D E T É S E K.

Hirdetmény.

Tajthy Imrénél B.-Gyarmaton ju- tányos áron kaphatók: Decimal súlyok, rudas és karos mérlegek, szecska és répavá- gók, borsajtok vascsavarokkal, angol rostok; továbbá szivattyús kutak vasallására és elko- pott vagy öreg mérlegek átalakítására vál- lalkozik.

(3-3)

Haszonbéri hirdetés.

Néhai Gutfreund Jakab hagyatékához tartozó, Becske községbe kebeleztet ház, szántóföldek, rét és szőlők, egy évre haszonbérbe adatkak. A feltételek iránt értekezhetni lehet 1877. január 20-ig alulirotnál: Megyerben u. p. Szó- esény.

Kelt Megyer 1876. december 26-án.

Gutfreund Péter s. k.
gondnok.

(3-3)

Hirdetmény.

Vimmer Ferencz alsó-szécsénykei lakos közbirtokos tulajdonát képező nemesi birtokát szabad kézből oladni, vagy kedvező feltételekkel több évre haszonbérbe kiadni kívánja, a birtok áll 1200 □ ölével 120 holdból; bent foglalja 12% hold legjobb rötet, 3 hold belsőseget, jó kényelmes lakással, istálló és juhakollal, 3 hold legjobb minőségű szőlővel és 3 pinczével a falu közelében. —

A venni szándékozók a birtok tulajdonosával, vagy megbízott Golka György ügyvédnél B.-Gyarmaton értekezhetnek.

(3-2)

H I R D E T M É N Y.

A B.-Gyarmaton székelő „Takaréks és hitelintézet részvénytársulat” részéről ezennel közhirre tetetik, hogy f. 1877. évi január 6-tól kezdve, adott s adandó kölcsönei után a hitelkereső t. cz. közönségtől szedendő kamatlábat 1% tólival leszállította. Es e szerint:

1., váltókra	9% tóli kamat mellett,
2., jelzálogokra	9% „ „ „
3., állampapírokra	8% „ „ „
4., egyéb kézi zálogokra	12% „ „ „

adatik a kölcsön.

Kelt B.-Gyarmat az igazgatóságnak 1877 január 5-én tartott üléséből.

(3-1)

Hirdetmény.

Pusztá-Bzován Bartoska erdőréss 40 hold kiterjedésű tiszta bikkfa eladás alá bocsájtatik; egy stér vagyis köbméter hasított fa 1 frt., dorong vagyis 2 és fél hüvelyk átmérőjű gőmbőlű köbméter 50 kr. — Venni szándékozók többet ígérés mellett egy köb- méter után offert utján méltóságos Gróf Zichy Nándor urnál Budapesten a várban bécsikapu utca 175. szám alatt tudakozódhatnak.

Zahori községben privát korcsmajog lakással mészárszékkal kiadó új évtől 3 vagy esetleg több évre 366 frt 8 krért. — Ki- venni szándékozók jelentsék magukat

A zsélyi felügyelőségnél.

(3-1)